

SUÇTA TEKERRÜR VE ESASLARI

Kubilay TAŞDEMİR (*)

1 — GENEL OLARAK :

Tekerrür, bir cürümden dolayı mahkûm olan bir kimsenin cezasını tamamen çektikten veya ceza yasal nedenlerden birisiyle düştükten sonra belirli bir süre içinde yeniden bir cürüm işlemiş olmasıdır. Bu durumdaki kişiye mükerrir denir. Tekerrür failin daha önce aldığı ceza ile uslanmadığını, suç işlemekteki kararlılığını ve bu nedenle önceki cezanın yeterli olmadığını gösterdiğinden sonraki cezasının arttırılması sonucunu doğuran failin şahsına bağlı olan bir haldir. Yoksa sonraki suçun ağırlatıcı nedeni değildir.

2 — TEKERRÜRÜN KOŞULLARI :

Türk Ceza Yasasına göre (T.C.Y.) suçlunun mükerrir sayılabilmesi için şu koşulların varlığı zorunludur.

a) Önceden mahkûm olma koşulu; T.C.Y.nın 81. maddesinin 1. fıkrasına göre, «Bir kimse beş seneden ziyade müddetle bir mahkûmiyete uğradıktan sonra cezasını çektiği veya ceza düştüğü tarihten itibaren on sene ve diğer cezalarda beş sene içinde başka bir suç işlerse» mükerrir sayılacaktır. Kuşkusuz ki cezai nitelikte olmayan hükümlülükler tekerrüre esas olmayacaktır. Sözgelimi tam akıl malûliyetinden dolayı kendisine ceza verilmeyen suçlunun korunması için ait olduğu makama teslimine ilişkin kararlar ilerde yeni bir suç işlendiğinde tekerrüre esas olmayacaktır.

Önceki mahkûmiyetin tekerrüre esas olabilmesi için kesinleşmiş olması gerekmektedir. Eğer kesinleşmeden ikinci suç işlenirse artık tekerrür hükümleri değil içtimaa ilişkin hükümler uygulanacaktır. Yine bir mahkûmiyetin tekerrüre esas olabilmesi için varlığını koruması gerekir. Önceki mahkûmiyet genel af ile ortadan kaldırılırsa, ceza mahkûmiyeti tüm yasal sonuçları ile birlikte

(*) Yargıtay 6. Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi.

ortadan kalkacağından tekerrüre esas olamayacak, buna karşılık önceki mahkûmiyet özel af ile ortadan kaldırılırsa mahkûmiyetin yasal sonuçları olduğu gibi kalıp sadece ceza azaltılıp veya büsbütün kaldırılacağından mahkûmiyet tekerrüre esas alınacaktır. Eğer önceki hüküm sonradan çıkan bir yasa ile suç olmaktan çıkmış ise mahkûmiyet kendiliğinden kalkacağından sonradan yeni bir suç işlenmiş olsa dahi mahkûmiyet şartı gerçekleşmeyeceğinden suçlunun yeni cezası bu nedenle arttırılmayacaktır.

Diğer taraftan, yasanın kesin hükümden sonra şikâyetten vazgeçmeyi olanaklı saydığı durumlarda vazgeçme davanın da düşmesi sonucunu doğurması nedeniyle sonraki suçun cezası teker-rür nedeniyle arttırılmayacaktır.

Sözgelimi, TCY.nın 444. maddesi, zina suçlarında mahkûmiyetin kesinleşmesinden sonra dahi şikâyetten vazgeçildikçe hükmedilmiş olan cezanın infaz edilemeyeceğini kabul etmiştir. Burada şikâyetten vazgeçme sadece cezayı etkileyen bir sebep olmayıp aynı zamanda davanın da düşmesini gerektirmesi nedeniyle zina suçlarında hüküm kesinleştikten sonra yapılan vazgeçmenin mahkûmiyeti ortadan kaldıracağını ve artık böyle bir mahkûmiyetin tekerrüre esas olamayacağını kabul etmek gerekir.

Davanın ön ödeme ile düşmesi halinde mahkûmiyete karar verilemeyeceğinden tekerrüre esas teşkil edecek mahkûmiyet söz konusu olmayacaktır.

Zamanaşımı ile düşme halinde dava zamanaşımı ile ceza zamanaşımını ayırmak gerekecektir. Dava zamanaşımı gerçekleşirse artık o eylemden dolayı dava açılmayacağı ya da açılan davanın ortadan kaldırılmasına karar verilmesi gerekeceğinden ortada mahkûmiyet bulunmaz ve dava zamanaşımı ile düşme halinde teker-rür söz konusu olmaz. Buna karşılık ceza zamanaşımında mahkûmiyet kalıp, sadece cezanın infazı olanaksızlaşacağından bu mahkûmiyet tekerrüre esas olacaktır.

b) Önceki cezanın çekilmiş olması koşulu :

Yasamızda tekerrür süresinin başlangıcı olarak iki tarih vardır: Bunlardan birincisi, önceki mahkûmiyete konu olan cezanın çekilmesi, ikincisi ise, aynı cezanın düşmesidir. Cezanın çekilmesinden amaç, hükmedilmiş olan asli ve fer'i bütün cezaların tamamıyla çektirilmesidir. Ceza tamamen infaz edilmeyip fail şartlı salıverilmişse, tekerrür süresinin başlayabilmesi için kesin tahliye zamanının gelmesi yani cezanın çekilmiş sayılması gerekir.

Cezanın düşmesinden amaç, mahkûmiyeti bırakıp da sadece cezanın tamamıyla veya kısmen düşmesini gerektiren sebeplerdir. Bunlar özel af ile ceza zamanaşımıdır.

c) Yeni bir suç işlenmesi: Tekerrürün üçüncü koşulu, bir kişinin mahkûm olduktan sonra yeni bir suç işlenmiş olmasıdır. Tekerrür nedeniyle arttırılacak olan ceza yeni suça verilecek ceza olduğuna göre daha önce kesin bir suretle mahkûm olan kimse yeni bir suç işlemediği sürece tekerrür hükümleri uygulanmaz. Önceki ve sonraki suçların her ikisi cürüm olabileceği gibi kabahat da olabilir.

T.C.Y.nın 87. maddesi hangi suçlar arasında tekerrür hükümlerinin gerçekleşmeyeceğini belirtmektedir. Bu hallerde tekerrür hükümleri uygulanmayacaktır.

TCY.nın 87. maddesine göre;

«Geçen maddelerin tatbikatında :

1 — Kabahat fiilinden dolayı sâdır olan hükümler, bir cürüm vukuunda ve cürme müteallik hükümler kabahat vukuunda;

2,— Tedbirsizlik ve dikkatsizlik ve meslek ve sanatın icrası hususunda tecrübesizlik ve emirlerle nizamlara riayetsizlik neticesi olarak işlenen cürümler diğer cürümler mukabilinde ve sair cürümler bunlar mukabilinde;

3 — Sırf askeri cürümler hakkında sâdır olan hükümler;

4 — Bu kanunun 6. bâbının birinci faslındaki 316, 317, 318, 319, 320, 324 ve 331. maddeleriyle ikinci faslındaki 332 ve 333. ve 7. bâbının 3. faslındaki 403. ve 404. maddelerde yazılı hususlardan dolayı verilen hükümler müstesna olmak üzere yabancı memleket mahkemelerinden verilen hükümler;

tekerrüre esas olmaz».

Anılan maddeye göre, bir kabahat suçundan mahkûm olduktan sonra yeniden bir kabahat suçu veya cürüm işleyen kimse diğer koşullarında varlığı halinde mükerrir sayılır. Ancak evvelce bir cürümden mahkûm olan kişi kabahat işleyecek veya bu durumun tersi olursa ceza tekerrür nedeniyle arttırılmayacaktır. Aynı maddeye göre kasdi olan cürümlerle taksirli işlenmiş cürümler arasında tekerrür uygulanmaz. Yine sırf askeri cürümler hakkında verilmiş olan önceki hükümler de tekerrüre esas olmaz. Buna karşılık askeri mahkemelerden verilip de, sırf askeri bir suça ilişkin olmayan mahkûmiyet kararları tekerrüre esas teşkil eder.

d) Süre koşulu: Önceki mahkûmiyetin çekilmesinden veya düşmesinden itibaren belirli bir süre içinde yeni bir suçun işlenmiş olması lâzımdır. Çünkü Yasamızda belirli bir zaman geçtikten sonra kesinleşmiş cezanın düşmesi kabul edilince mahkûmiyetin üzerinden de belli bir zaman geçtikten sonra artık bu mahkûmiyetin tekerrüre esas olmaması sonucu doğacaktır. Bu müddet TCY. nın 81. maddesinde belirtilmiştir. Bu maddeye göre bu süre, beş seneden ziyade müddetle bir mahkûmiyete uğradıktan sonra cezanın çekilmesi veya düşmesi tarihinden itibaren on yıl, diğer cezalarda beş yıldır.

Görüldüğü gibi, Yasamız önceki mahkûmiyetin süresine göre iki değişik süre kabul etmiştir. Önceki mahkûmiyet beş yıldan çok cezayı kapsıyorsa süre on yıl, bundan başka bir cezayı içeriyorsa bu süre beş yıldır. Yasamıza göre süre cezanın çekildiği veya cezanın düştüğü tarihten itibaren işlemeye başlar.

Suçlu şartlı salıverilmişse tekerrür süresi «cezanın çekilmiş sayıldığı» günden yani bihakkın tahliye tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Diğer taraftan süreler yasamızda yıl olarak gösterilmiştir. Sürelerin hesabında her yıl 12 tam aydır. Sürenin başlangıç günü (cezanın çekildiği veya düştüğü gün) hesaba katılmaz. Sürenin bittiği an, son seneyi tamamlayacak olan günün yirmidördüncü saatinin dolduğu aydır. Sonraki suçun tekerrür süresi içinde işlenmiş olması yeterli olup bu suçtan mahkûmiyet hükmünün tekerrür süresi içinde verilmiş olması şart değildir.

3 — TEKERRÜRÜN ÇEŞİTLERİ :

Türk Ceza Yasasında tekerrürün çeşitleri konusunda bir ayırım bulunmamaktadır. Bununla beraber TCY. hem genel hem de özel tekerrürü kabul etmiştir. Yasamızda müebbet ağır hapse ait bir tekerrür şekli daha vardır.

a) Genel Tekerrür: Daha önce mahkûm olduktan sonra yeniden suç işleyen önceki ve sonraki suçlar aynı cinsten olmayan kişinin hukuksal durumudur.

b) Özel Tekerrür: Özel tekerrürde yeni suç, önceki mahkûmiyete sebep olan suç cinsinden olmalıdır. Başka bir anlamla, özel tekerrürde genel tekerrürde bulunması zorunlu koşullardan başka, iki suç arasında ayniyet veya aynı cinsten olma koşulunun bulunması gereklidir.

TCY hangi suçların aynı cinsten olduğunu belirtmiştir.
Anılan madde;

«Aynı maddeyi kanuniyeye tetabuk eden veya kanunun bir faslında münderiç bulunan cürümlerden başka :

1 — Devletin emniyeti aleyhine işlenen cürümler,

2 — Resmi memurlar tarafından memuriyetlerine ait vazifelerin ihlâli veya memuriyetin suistimali suretiyle işlenen cürümler,

3 — Siyasi veya dini hürriyetlere müteallik cürümlerle dini memurların vazifeleri esnasında yaptıkları suistimalât,

4 — İcra ettikleri vazifeden dolayı hükkâm ile memurlar ve Devlet idaresi ve âmmenin nizamı aleyhine irtikâp olunan cürümler,

5 — Ammenin selâmeti aleyhinde işlenilen cürümler,

7 — Sekizinci bâbta münderiç cürümler,

8 — Eşhas aleyhindeki cürümlere mahsus bâbın birinci ve ikinci fasıllarında münderiç cürümler,

9 — Sirkat, nehbü ve garet ve ifşayı sır tehdidiyle temini menfaat ve dolandırıcılık ve emniyeti suistimal ve eşyayı cürmiye satın almak ve saklamak ve hileli iflâs maddelerinde ve üçüncü bâbın dokuzuncu faslının son maddesiyle onuncu faslının 276. maddesinde ve onbirinci faslında ve altıncı bâbın birinci faslının ilk beş maddesinde ve beşinci faslında ve yedinci bâbın üçüncü faslının ilk beş maddesiyle son maddesinde muharrer bilcümle cürümler bir cinsten addolunur» denilmektedir.

Madde metnine göre, yasanın aynı maddesine uyan veya yasanın aynı faslında bulunan suçlar aynı cinsten sayılmıştır. Diğer 9 bend halinde toplanan suçların aynı cinsten sayılabilmesi için, aynı bentde yer almaları gerekmektedir. Sözelimi yargıç, dokuzuncu bentde yer alan suçları aynı cinsten sayabilirse de, sekizinci bentde bulunan bir suçla dokuzuncu bentde gösterilen bir suç aynı cinsten kabul edemez.

Anılan maddedeki her bir bölümü maddelerini göstererek açıklayacak olursak,

1 — T.C.Y.nın 125-175. maddeleri arasında sayılan cürümler,

2 — Memurlar tarafından memuriyetlerine ait görevlerin ihlâli veya memuriyeti kötüye kullanmak suretiyle işlenen cürümler,

3 — Siyasi hürriyetlere (M. 174) veya dini hürriyetlere (M. 178-175) ilişkin cürümler ile dini memurların vazifeleri esnasında yaptıkları cürümler m. 241-242.,

4 — İcra ettikleri vazifeden dolayı hâkimlerle, memurları ve devlet idaresi ve ammenin nizamı aleyhine işlenen (208-281-311-315) maddeleri arasındaki cürümler,

5 — Cürüm tasnii (m. 283), iftira (m. 285), yalan tanıklık ve yalan yere yemin (m. 286-287) ve avukatlarla dava vekillerinin görevlerini kötüye kullanma cürümleri (m. 294-295),

6 — Ammenin selameti aleyhine işlenen cürümler M. 369-413,

7 — Sekizinci bâbta yazılı cürümler (m. 414-447),

8 — Şahıslara karşı cürümler, 1. fasıl (m. 448-455, 2. fasıl m. 456-459),

9 — Hırsızlık, (m. 491-494), yağma ve yol kesme (m. 495-502), Sırrın ifşası tehditi ile menfaat temini (m. 192), dolandırıcılık (m. 503), emniyeti suiistimal (m. 508), cürüm eşyasını satın almak, saklamak (m. 512), hileli iflas (m. 506), 3. bâbın 9. faslının son maddesi T.C.Y. 273, 10. faslın 276. maddesi, 11. faslın 278. maddesi, 6. bâbın 1. faslının ilk beş maddesi m. 316-320, 5. faslın 358-368, 7. bâbın 3. faslının ilk 5 maddesi 394-398 ve son maddesi m. 410 da yazılı cürümler aynı neviden sayılır.

C — Ağırlaştırılmış Özel Tekerrür: T.C.Y.nın 85. maddesine göre, işlediği suçlardan dolayı her defasında üç aydan fazla olmak üzere iki defa veya daha çok fazla şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalarla mahkûm olan kimse 81. maddede yazılı müddetler içinde, yine şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezanın verilmesini icap ettiren aynı cinsten bir suç işlerse ağırlaştırılmış özel tekerrür halinde bulunur.

Bu nevi tekerrür T.C.Y.nın 81/2. maddesindeki ağırlaştırılmış tekerrürün bir nevidir. Ancak bu özel tekerrürün gerçekleşmesi için aşağıda belirtilen koşulların bulunması zorunludur.

a) En az iki veya daha çok kesinleşmiş mahkûmiyetin var olması,

b) Bu mahkûmiyetlerin her birinin şahsi hürriyeti bağlayıcı cezayı kapsaması,

c) Mahkûmiyetlerin kapsadığı şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaların her biri üç aydan fazla olması,

d) Yeni suç T.C.Y.nın 81. maddesinde belirtilen süreler (5 veya 10 yıllık) içinde işlenmesi,

e) Yeni suçun, öncekilerle aynı veya onların cinsinden olması,

f) Yeni suçtan dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza verilmesi lazımdır.

T.C.Y.nın 85. maddesi, süreler yönünden açıklık taşımamaktadır. Anılan maddeye göre, yeni suçun tekrerrür müddetleri içinde işlenmiş olması lazımdır. Yani önceki mahkûmiyetlerin cezaların beş yıldan fazla veya eksik olmasına göre beş veya on yıllık süreler içinde üçüncü suçun işlenmiş olması lazımdır. Eğer 3. suç önceki iki mahkûmiyetin her ikisinin tekrerrür süresi içinde işlenmiş ise, başka bir anlatımla 3. veya sonuncu suç işlendiği zaman önceki tüm mahkûmiyetler hakkında T.C.Y.nın 81. maddesinde yazılı süre henüz dolmamış ise ortada bir sorun yoktur. Fakat 3. suç işlendiği zaman 1. veya 2. mahkûmiyet için yazılı süre geçmiş olabilir.

Örneğin: Bir şahıs 4 aylık bir mahkûmiyeti çektikten dört yıl sonra 5 aylık bir mahkûmiyeti daha çekmiş ve 2. mahkûmiyetten 4 yıl sonra yine şahsi hürriyeti bağlayıcı bir cezayı gerektiren 3. bir cürüm işlemiş olursa, 3. cürüm 2. ye göre T.C.Y.nın 81. maddede yazılı müddet içinde bulunmaktadır. Fakat 1. cürme göre süre dolmuştur.

Yahut 6 yıllık bir mahkûmiyet çekildikten 2 yıl sonra 5 aylık bir cürüm çekilsin. 2. suçun infazından 7 yıllık bir aradan sonra 3 aydan fazla şahsi hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren yeni bir cürüm işlenmiş olsun. Bu durumda yeni suç 1. mahkûmiyete göre T.C.Y.nın 81. maddesinde yazılı süre içinde bulunmaktadır. Fakat 2.ye göre süre geçmiştir.

Yine bir şahıs 1 yıllık bir cezaya mahkûm olup bu cezasını çektikten 10 ay sonra bu kez 2 yıl şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olup, bu cezasıda infaz edildikten 2 yıl sonra yeniden 3 aydan fazla bir cezayı gerektiren bir suça mahkûm olduğunda, 3. suç hem 1. hem de 2. mahkûmiyetin tekrerrür süresi içinde işlenmiş olduğundan T.C.Y.nın 85. maddesi uygulanacaktır. Ancak suçlu 8 aylık cezayı çektikten 3 yıl sonra 7 aylık cezayı çekmiş ve infaz tarihinden 3 yıl sonra 3. bir şahsi hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren bir suç işlemiş ise 85. madde uygulanacak mıdır? görül-

düğü gibi burada 3. suç 1. suça göre tekerrür süresi dışında 2. suça göre de tekerrür süresi içinde işlenmiştir.

Keza, 1. suçun 10 yıllık, 2. suçun 5 yıllık tekerrür süresine tâbi olması halinde son suç 1. ye göre 10 yıllık tekerrür süresi içinde 2. suça göre 5 yıllık tekerrür süresi dışında işlenmiş olursa durum ne olacaktır.

Majno'ya göre, evvelki mahkûmiyetlerden herhangi birisi için müddetin geçmiş bulunması suçlunun 2. mahkûmiyetten dolayı mükerrir ilan edilmesini ortadan kaldırmaz. Bu itibarla 3. suçun ikinci tekerrürü kabul ve beyanına sebep olur.

Prof. Erem'e göre; bir önceki suçun cezanın çekildiği veya düştüğü tarihten itibaren bu cezanın müddetine göre beş veya on yıllık tekerrür müddeti içinde yeni suçun işlenmiş olması ve her mahkûmiyet arasında da evvelki mahkûmiyetin cezasına nazaran beş ve on yıllık müddetin de geçmiş olması lazımdır. Yani, suçlunun evvelce tekerrürden mahkûm olması (mahkûmiyetlerin her birinin üç aydan fazla hürriyeti cezayı gerektirmesi şartı baki kalmak üzere) 85. maddenin tatbiki için kâfidir. Bu sebeple her defada bir evvelkine nazaran özel tekerrür hali mevcut olmalıdır ki maddenin aradığı asgari şart (en az iki defa özel tekerrür halinde bulunmak şartı) tahakkuk etmiş olsun Yargıtay'ın bu görüşü benimsediğine dair kararları bulunmaktadır.

IV — TEKERRÜRÜN SONUÇLARI:

Tekerrür çeşitli sonuçlar doğurur. Bu sonuçları şu şekilde belirtmek olanaklıdır.

a) **Cezanın arttırılması:** Yeniden suç işleyen kimseye doğal olarak ilk suçluya göre daha fazla ceza verilecektir. Alt ve üst oranlar arasında yargıç artırma oranını takdir yetkisini kullanarak belirleyecektir. Bu durumu tekerrür çeşitlerine göre inceleysek :

aa — **Genel tekerrür:** Bu halde yargıç, T.C.Y.nın 81/1. göre cezayı altıda bire kadar arttıracaktır. Ancak yargıcın en az hangi oranda artırma yapabileceği yasada gösterilmemiştir. Bu oranın belirlenmesinde, yargıç olayın özelliğini gözönüne alacaktır. Ancak ceza T.C.Y.nın 29. maddesinde belirtilen sıraya uygun olarak ve bu oran dahilinde az veya çok mutlaka arttırılacaktır. Hemen belirtmek gerekir ki, yargıç cezayı her zaman altıda bire kadar arttırmak yetkisine sahip değildir. Yargıç yeni suçun cezasını al-

tıda bire kadar arttırırken eklenecek miktarı önceki suç için hükmedilmiş olan cezaların en ağırından fazla olarak belirleyemiyeciktir (TCY. 81/3). Başka bir anlatımla yeni suça tekerrür nedeniyle eklenecek ceza, önceki cezadan fazla ise, yargıç ancak önceki ceza kadar yeni suçun cezasını arttırabilecektir.

T.C.Y.nın 81/3. fıkrası aynı maddenin 1. ve 2. fıkraları içinde geçerlidir.

Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 25.11.1981 tarih, 2355/2684 sayılı kararında;

«Tekerrür nedeniyle yapılacak arttırmada Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 20.6.1960 gün ve 13/11 sayılı kararında gösterildiği üzere tekerrür uygulamasında nazara alınan sabıka kaydındaki hapis cezasının, para cezasına çevrilerek para cezasına ve para cezası da hapse çevrilerek hapis cezasına eklenmek suretiyle T.C.Y.nın 81/3. maddesinde gösterilen tavan sınırın bulunması ve bu hesaplama yapılırken de aynı maddenin son fıkrası hükmü ile 647 sayılı Yasanın 5. maddesi T.C.Y.nın 19 ve 2. maddelerinin birlikte sanık yararına düşünülmesi gerekir» denilmektedir.

Yargıtay, önceki cezalar kaydına önceden verilmiş ve içtima ettirilmiş cezaların dahil olduğu görüşündedir. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 13.1.1944 tarihli kararına göre «eski mahkûmiyetlerin teaddüdü halinde en çok cezayı istilzam eden fiil tekerrüre esas olur. Eski mahkûmiyetlerin içtima ettirilmiş olması hüküm farkını mucip olamayacağından tekerrür hükümlerinin tatbikine esas olacak en çok cezayı müstelzim fiili bulmak için, içtimanın çözülmesi gerekir. Teaddüt eden eski mahkûmiyetlerde 85. maddedeki şartlar varsa tekerrür bu maddeye göre tatbik olunur».

bb — Özel Tekerrür: Bu halde T.C.Y.nın 81/2. fıkrasına göre ceza altıda birden üçte bire kadar arttırılır. Genel Tekerrürde bu oran «altıda bire kadar»dı ve alt sınırı yasada belirtilmemişti. Görüldüğü gibi altıda bir oranı hem genel hem de özel tekerrür için ortak bir orandır. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 8.2.1944 tarihli kararında, yargıcın suçun cezasını genel tekerrürde altıda bir arttırmaya hakkı olduğu gibi özel tekerrürde de altıda bir arttırabileceği görüşündedir. Yine belirtelim ki, tekerrürden dolayı suçun cezasına eklenecek miktarın önceki suçun cezasını geçmiyeceği yolundaki T.C.Y.nın 81/3. fıkrasındaki sınırlama burada da geçerli olacaktır.

cc — Ağırlaştırılmış Özel Tekerrür: Bu tekerrür çeşidinin koşullarının varlığı halinde suçlunun yeni suç nedeniyle göreceği cezanın müddeti otuz aydan aşağı olursa, mezkûr ceza müddeti yarı ve sair hallerde ağır hapis ve hapistede otuz seneyi geçmemek üzere, üçte biri nisbetinde arttırılacağı T.C.Y.nın 85. maddesinde hükme bağlanmıştır.

Anılan madde yalnız hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezalarda uygulanır. Son suç, hem hürriyeti bağlayıcı ceza, hem de para cezasını içeriyorsa hürriyeti bağlayıcı ceza hakkında 85. madde, para cezası hakkında ise 81. madde (2. fıkra) uygulanır.

b — Tekerrürün diğer sonuçları:

aa — Memnu hakların iadesi: T.C.Y.nın 123. maddesine göre «Mükerrirler cezanın tamamen infazından veya af yahut müruruzaman ile sükûtundan itibaren bundan evvelki maddede beyan olunan müddetlerin iki katı geçmedikçe memnu hakların iadesi istidasında bulunmazlar. Görüldüğü gibi burada mükerrirler ilk suçluya göre daha uzun zaman beklemek zorundadırlar.

bb — Adli Tevbih ve Tecil: Önceden suç işlemiş olan kimse de bu müesseselerden faydalanamazlar.

cc — Ceza Zamanaşımı: T.C.Y. 114/2. fıkrasına göre; «Bir suçtan dolayı mahkûm olan kimse, müruruzaman cereyan ettiği sırada mahkûm olduğu suç cinsinden diğer bir suç daha işlediği takdirde müruruzaman yine kesilmiş olur».

dd — T.C.Y.nın 522. Maddesi: Bu maddenin son fıkrasına göre, «Eğer fail aynı neviden olan cürümlerden dolayı mükerrir bulunursa..... cezayı tenkise mahal yoktur» denilmektedir.

Görüldüğü gibi, tekerrürün sonucu yalnız cezanın artırılması olmayıp, diğer sonuçlar çok defa, cezanın arttırılmasından daha ağırdır. Ayrıca bu sonuçlara hükmedip hükmetmemekte yargıcın elinde değildir. Bunlar «Değişmeyen Sonuçlar»dır.

KAYNAKLAR

- 1 — Prof. Faruk Erem — Türk Ceza Hukuku Genel Hükümleri.
- 2 — Prof. Sulhi Dönmezer/Prof. Sahir Erman — Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Dersleri.
- 3 — Prof. Abdullah Pulat Gözübüyük — Türk Ceza Kanunu Açıklaması.
- 4 — Majno — Ceza Kanunu Şerhi.
- 5 — Nevzat Özkürk — Türk Ceza Kanunu.
- 6 — Yargıtay Kararlar Dergisi.